

retsplejelovens § 829, generelt ophæves, idet reglerne ikke svarer til den nuværende opgavefordeling mellem retten og politiet under efterforskningen og ikke efterlevs i praksis.

I forbindelse med høringen over betænkningen er det imidlertid over for Justitsministeriet anført, at det ved en generel ophævelse af retsplejelovens § 829 ikke vil være muligt for journalister m.v. at beskytte deres kilder i tilfælde, hvor der er uenighed mellem politiet og den, ransagningen er rettet mod, om, hvor vidt det beslaglagte materiale indeholder oplysninger, som den pågældende er fritaget for at afgive forklaring om som vidne.

Justitsministeriet foreslår derfor, at den gældende regel i § 829 bevares, men at reglen begrænses til at finde anvendelse ved beslaglæggelse af materiale hos personer, der er omfattet af vidnefritagelsesreglen i § 172. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 807, stk. 3.

Journalisten kan ikke ved at anmode om, at første gennemsyn af materialet skal ske i retten, forhindre, at politiet foretager en foreløbig beslaglæggelse af materialet, idet politiet tager materialet i bevaring, indtil det første gennemsyn kan ske.

2.3.6. Økonomisk godtgørelse i forbindelse med edition i særlige tilfælde

I forbindelse med efterforskningen af straffesager kan retten i medfør af retsplejelovens § 827 afsige en kendelse om edition. Ved en kendelse om edition pålægges den person eller myndighed, der har rådighed over dokumenter eller andet materiale, at forevise eller udlevere dette materiale til politiet. Et pålæg om edition forudsætter, at materialet kan have betydning som bevis, bør konfiskeres eller bør tilbageleveres til rette ejer.

Reglerne om edition videreføres i den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 804.

Den gældende retsplejelov indeholder ingen regler om godtgørelse for udgifter i forbindelse med opfyldelse af en editionspligt.

Efter Justitsministeriets opfattelse er edition da også som udgangspunkt en samfundsmæssig pligt, der påhviler enhver. Udgangspunktet skal derfor fortsat være, at personer eller myndigheder, som i medfør af retsplejeloven pålægges at udlevere materiale til politiet, ikke har krav på at få godtgjort eventuelle omkostninger, der er forbundet med at opfylde pålægget.

I enkelte tilfælde er arbejdet med at fremtage dokumenter m.v. for at opfylde et pålæg om edition imidlertid af så omfattende karakter, at det klart overstiger, hvad der med rimelighed kan forlanges foretaget uden

vederlag. Dette forhold kan blive endnu mere åbenbart, når der er tale om en person eller myndighed, som ofte stilles over for omfattende krav om edition, f.eks. banker.

I sådanne ekstraordinære tilfælde, hvor opfyldelse af en editionspligt kræver et sådant merarbejde, at det ikke kan indpasses i det daglige arbejde, har politiet enkelte gange efter konkret forudgående aftale dækket merudgifter, der har været forbundet med at opfylde en editionspligt. Det har f.eks. været tilfældet, hvis en bank manuelt skal gennemgå alle checkkopier fra en længere periode for at kunne fremlægge de checks, som politiet ønsker.

Justitsministeriet finder, at udgifterne ved opfyldelse af en editionspligt i sådanne særlige tilfælde bør kunne godtgøres af politiet. I lovforslaget er derfor medtaget en bestemmelse (§ 804, stk. 5), der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte nærmere regler på dette område, herunder f.eks. om betingelserne for at yde godtgørelse, om standardtakster for godtgørelsen, og om betingelser for at yde godtgørelse ud over standardtaksterne.

Det forudsættes, at de administrative regler, der fastsættes, i vidt omfang afspejler den hidtidige praksis for betaling af udgifter ved edition i særlige tilfælde.

2.3.7. Kompetencen til at træffe afgørelse om beslaglæggelse

Kompetencen til at træffe afgørelse om beslaglæggelse med henblik på sikring af bevismidler, konfiskation eller vindikation (dvs. udlevering til den retmæssige ejer) tilkommer efter gældende ret som hovedregel retten, jf. retsplejelovens § 825, stk. 1. Politiet kan dog træffe bestemmelse om beslaglæggelse, hvis beslaglæggelsens ojemed ville forspildes ved at afvente retskendelse («periculum in mora»). I så fald skal sagen dog som udgangspunkt inden 24 timer forelægges for retten, der afgør, om beslaglæggelsen skal opretholdes.

Strafferetsplejudvalget har foreslået, at politiet, hvis det har truffet bestemmelse om beslaglæggelse i en »periculum in mora«-situation, snarest muligt og inden 24 timer skal forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes, samt om det kan opretholdes.

I forbindelse med høringen over betænkningen er der fra domstolsside peget på, at der ikke kan være behov for rettens efterfølgende prøvelse af beslaglæggelser, medmindre den berørte selv forlanger det. En prøvelse i alle tilfælde, hvor de pågældende f.eks. er fraværende - og derfor ikke kan meddele samtykke til